

TINE Meieriet Brumunddal
v/Anette Mostuen Wiken, (anette.mostuen.wiken@tine.no)
Strandsagvn 1B
2383 BRUMUNDDAL

Saksbehandler, innvalgstelefon
Steinar Østlie, 62 55 11 77

Vår dato
23.05.2018
Arkivnr.
461.3

Vår referanse
2012/4135
Deres referanse

TINE Meieriet Brumunddal - Utslippstillatelse 2012.0144.T - Endrede rammer for hydraulisk påslipp

Fylkesmannen i Hedmark har ferdigbehandlet søknaden fra TINE Meieriet Brumunddal av 13.04.2018 om økt produksjon og har besluttet å gi tillatelse til virksomheten etter forurensningsloven på visse vilkår. Tillatelsen med tilhørende vilkår følger vedlagt.

Vi viser til deres søknad av 13.04.2018 om endret tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven. Søknaden omfatter økt melkemottak, økt produksjon og økt ramme for utslipp. Det er videre søkt om at konsentrasjonskrav for bedriftens avløp fjernes, samt om endret metode for beregning av årsutslipp.

Fylkesmannen i Hedmark gir med dette tillatelse på visse vilkår. Tillatelsen med tilhørende vilkår følger vedlagt dette brevet. Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11 jf § 16 og endret i medhold av § 18. Fylkesmannen har ved avgjørelsen av om tillatelse skal gis og ved fastsettingen av vilkårene lagt vekt på de forurensningsmessige ulempene ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. Ved fastsettingen av vilkårene har fylkesmannen videre lagt til grunn hva som kan oppnås med beste tilgjengelige teknikker.

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er regulert gjennom spesifikke vilkår i tillatelsens pkt. 3. Utslipp som ikke er regulert på denne måten, er omfattet av tillatelsen i den grad opplysninger om slike utslipp ble fremlagt i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte stoffer oppført i vedlegg 1. For virksomheter hvor slike stoffer benyttes som innsatsstoffer eller dannes under produksjonen, er utslipp av stoffene bare omfattet av tillatelsen dersom dette fremgår uttrykkelig av vilkårene i tillatelsens pkt. 3. eller utslippene er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning.

Postadresse:
Postboks 4034
2306 Hamar

Kontoradresse:
Parkgt 36
2317 Hamar

Telefon Statens hus:
Sentralbord: 62 55 10 00

Org.nr.: 974 761 645
Banknr. 7694.05.01675

E-post: fmhepost@fylkesmannen.no

Internett: www.fylkesmannen.no

Det understrekes at all forurensning fra bedriften isolert sett er uønsket. Selv om utslipp holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter bedriften å redusere utslippene så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Det samme gjelder utslipp av komponenter det ikke uttrykkelig er satt grenser for gjennom særskilte vilkår.

Det kan foretas endringer i denne tillatelsen i medhold av forurensningsloven § 18. Endringer skal være basert på skriftlig saksbehandling og en forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

At forurensningen er tillatt, utelukker ikke erstatningsansvar for skade, ulemper eller tap forårsaket av forurensningen, jf forurensningsloven § 56.

I tillegg til de krav som følger av tillatelsen, plikter bedriften å overholde forurensningsloven og produktkontrollloven samt forskrifter som er hjemlet i disse lovene. Enkelte av forskriftene er nevnt i tillatelsen. For informasjon om øvrige regler som kan være aktuelle for bedriften viser vi til Miljødirektoratets hjemmesider på internett, www.miljodirektoratet.no. Nettstedet www.regelhjelp.no er dessuten under utvikling, dette gir bransjevise oversikter over viktigste regelkrav.

Brudd på utslippstillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79. Også brudd på krav som følger direkte av forurensningsloven og produktkontrollloven samt forskrifter fastsatt i medhold av disse lovene, er straffbart.

Sammendrag av saksfremstilling og begrunnelse

Opprinnelig søknad av 10.05.2012

Søknaden omfatter produksjonsøkning, samt økning av utslippet av SS, spesielt rammen for døgnutslipp og maksimal konsentrasjonsverdi. Rammen for avløpsmengde søkes også økt, samt at nedre grense for tillatt pH-område søkes endret fra 6,5 til 6,0.

Rammen for døgnutslipp av SS søkes økt fra 300 til 500 kg/døgn (justert søknad av 22.12.2012). I opprinnelig søknad av 10.05.2012 var omsøkt ramme 700 kg/døgn. Begrunnelsen for den relativt store rammeøkningen i opprinnelig søknad var at bedriften ønsket å ta høyde i tillatelsen for sporadisk forekommende episodiske utslipp. Fylkesmannen tilkjennega i brev av 15.06.2012 at hendelser med så vidt betydelig utslipp ikke kan aksepteres som normalsituasjoner innenfor tillatelsens rammer, men må håndteres som avvik.

Ved ny omsøkt ramme for årlig melkemottak (85 mill. liter/år), vil produksjonen overstige grensen for IPPC-direktivets virkeområde (mottatt melkemengde mer enn 200 tonn per dag i årsgjennomsnitt). Kravene i direktivet omfatter bl.a. krav til energieffektivitet, vannforbruk, utslipp, samt at tekniske tiltak i produksjon og renseprosesser skal baseres på best tilgjengelige teknikker (BAT). Dette innebærer at bedriften må foreta en gjennomgang av organisasjon, driftsprosesser og teknisk utstyr for å vurdere om dette oppfyller kravene til BAT. En slik gjennomgang er vedlagt søknaden. Bedriften konkluderer med at BAT-kravene er oppfylt. Det er satt opp ei punktvis liste over aktuelle forbedringspunkter.

Høringsuttalelser og Fylkesmannens vurdering

Søknaden er forelagt Hias IKS og Ringsaker kommune til uttalelse. Hias uttrykker som prinsipielt standpunkt at utslippøkning bør stå i forhold til og ikke overskride produksjonsøkningen. De er videre opptatt av at uforutsette utslipp må bli behandlet som avvik. Da vil en ha best fokus på slike hendelser og ha best forutsetninger for å unngå at de inntreffer.

Fylkesmannen vil bemerke at det kun er søkt utslippsøkning for SS og hydraulisk avløpsmengde, ikke for BOF₅ og tot-P. For SS er det omsøkt en relativt høyere utslippsøkning for døgnutslipp og konsentrasjon sammenlignet med omsøkt produksjonsøkning, mens for årsutslipp er omsøkt økning lavere.

Ved sammenligning av registrert utslipp (rapportert for 2011) og tilhørende omsøkte grenseverdier, vil nye grenseverdier for SS være mer på nivå med kravene til BOF₅ og tot-P. Fortsatt ligger målte utslipp for SS noe høyere i forhold til kravene sammenlignet med de to andre kontrollparametrene. Vi mener at en justering som omsøkt er en rimelig tilpasning av SS-kravet til tilsvarende krav for BOF₅ og tot-P. Dersom det vurderes at reelt utslipp er for høyt, må det iverksettes relevante tiltak med bedre utjamning eller ytterligere behandling.

Fylkesmannen er enig i at det er viktig å ha god fokus på driftsuhell og uforutsette utslipp, for å minimalisere slike hendelser. Vi mener at slike episoder normalt må behandles som avvik. Vi anser likevel at utslippsrammene må ha noe margin i forhold til optimal drift, det vil ikke være realistisk å basere tillatelsene på ideell produksjon til enhver tid. Vi anser at tillatelse kan gis som omsøkt i justert tillatelse av 22.06.2012.

Søknad av 03.05.2013 om økte produksjonsrammer

Søknaden gjelder økning av melkemottak fra 85,0 mill. liter per år til 105,0 mill. liter per år. Samlet årsproduksjon søkes økt fra 51 000 tonn per år til 85 500 tonn per år. Industrimelk (10 000 tonn/år) er ny produktgruppe.

Rammen for produksjon av grensemelk (biprodukt og for) søkes økt fra 4500 tonn/år til 8000 tonn/år. Dette har sammenheng med flere årsaker:

- Generelt økt produksjon
- Økt produksjon av laktosefrie produkter, som gir biprodukt til grensemelk
- Bedre oppsamling av grensemelk, større andel vanninnblandet melk går til grensemelk i stedet for til avløp

Rammene for utslipp til avløp er ikke søkt endret. Bedriften viser til at utførte langsiktige tiltak begynner å virke. Det pekes likevel på at økt produksjonsvolum øker risikoen for episodiske utslipp. Døgkontinuerlig produksjon og økt press på utstyr og bemanning bidrar til at slike utslipp kan forekomme. Bedriften har fokusert på risikovurderinger og tiltak for å forhindre eller begrense episodiske utslipp:

- Nye og mer automatiserte tanker til kondensering. Enklere trimming og redusert risiko for operatørfeil
- Avløp til grensemelk inngår i prosjektering av ny tørke (om 5 år)
- Mer bevisstgjøring og ansvars plassering for reduksjon av utslipp hos operatører
- Avløp blir fast punkt på ukentlige produksjonsmøter
- Avløp blir punkt på månedlige resultatgjennomganger i ledermøter
- Fokus i meieriets generalplan på mer optimal utnyttelse av råstoff og mindre svinn

Høringsuttalelse

Søknaden er oversendt Ringsaker kommune og Hias IKS til uttalelse. Hias påpeker at uhell med episodiske utslipp i større grad forårsaker driftsproblemer ved renseanlegget enn store, stabile utslipp. Det er derfor viktig at bedriften viderefører det viktige arbeidet med å unngå og begrense utilsiktede utslipp, samt at slike utslipp blir varslet til Hias så tidlig som mulig.

Fylkesmannens vurdering

Bedriften har i utgangspunktet et stort utslipp, tilsvarende ca. 3500 fosforbaserte pe og 10 000 organiske pe på årsbasis. Prosesstyringa er i stor grad automatisert og relativt kompleks, noe som bidrar til høy risiko for episodiske utslipp. Vi viser her til bedriftens egenkontrollrapport for 2012 og vår tilbakemelding på denne, datert 07.05.2013. Av rapporten framgår at krav til maksimalt døgnutslipp og konsentrasjonsverdi for BOF₅ og SS ble overskredet for 2012, slik også var tilfelle for 2011. Akutte utslipp angis som sannsynlig årsak til overskridelsene.

Fylkesmannen godkjenner søknaden om økt melkemottak og produksjon. Vi deler Hias sin vurdering av at det er viktig å tilstrebe best mulig utjamning av utslippet og tilstrebe at episodiske utslipp elimineres så langt det er mulig. Vi registrerer at bedriften har skissert flere tiltak for ytterligere å redusere risiko og forekomster av disse utslippene. Det er viktig at fokus opprettholdes for å begrense omfanget av slike hendelser. Dette vil også være et sentralt tema ved vår framtidige tilsynsaktivitet ved bedriften.

Søknad av 11.03.2014 om økte produksjonsrammer og økt utslipp

Ramme for årlig mengde behandlet melk søkes økt fra 105,0 mill. liter til 115,0 mill. liter, mens samlet årsproduksjon søkes økt fra 85 500 tonn til 112 500 tonn.

Årlig utslippsmengde søkes økt til (tidligere ramme i parentes):

BOF₅: 260 tonn (250 tonn) – SS: 170 tonn (160 tonn) – Avløpsmengde: 275 000 tonn (265 000 t).
Utslippsmengde for tot-P (2,5 tonn) og ramme for pH (6,0-10) søkes ikke endret.

Ramme for maksimalt døgnutslipp søkes økt til:

BOF₅: 1200 kg/d (1100 kg/d) – SS: 650 kg/d (500 kg/d)

Ramme for døgnutslipp av tot-P (10 kg/d) og avløpsmengde: 950 kg/d søkes ikke endret.

Krav til konsentrasjonsgrenser søkes fjernet. Bedriften har også fremmet en alternativ søknad (forslag 2), der rammer for maksimalt døgnutslipp også er fjernet.

Økt utslipp har sammenheng med større melkemengde. Det vil bli økt produksjon av UHT (flytende produkter) og en økning av antall produkter. Dette medfører mindre produksjonsserier, mer vask og økt utslipp av melkerester.

Bedriften fremmer videre forslag om to alternative metoder for beregning av årlig gjennomsnittsverdi for utslipp:

1. Aritmetisk gjennomsnitt, der de 2 laveste og 2 høyeste enkeltverdiene strykes i et utvalg på 52 ukeverdier.
2. Harmonisk gjennomsnitt, der samtlige enkeltverdier tas med i beregningsgrunnlaget. Bedriften viser til at denne metoden tar mindre hensyn til ekstremt høye og ekstremt lave verdier. Bedriften mener dette er mer representative metoder, da ekstreme verdier ofte skyldes uhell. Uavhengig av metode vil bedriften ha fokus på enkeltresultater. Konsentrasjonsverdier som ligger høyere enn gjeldende grenseverdier vil bli avviksbehandlet for å finne årsak til økt utslipp og satt som tiltaksgrenser.

Høringsuttalelse

Søknaden er oversendt Ringsaker kommune og Hias IKS til uttalelse. Ringsaker kommune har ikke avgitt uttalelse.

Hias mener at utslippsrammene det søkes om er akseptable for renseanleggets kapasitet. De etterspør imidlertid om det burde vært satt utslippskrav til KOF.

Hias etterspør videre mulighetene bedre utjamning og fordeling av tilknyttet industriavløp over hele uka. De uttrykker forståelse for at fullstendig utjamning vil kreve omfattende og kostbare tiltak. De stiller likevel spørsmål ved om det vil kunne være mulig å isolere og utjamne noen særlig konsentrerte delstrømmer for å dosere disse til det kommunale avløpsnettets utenfor produksjonstida, og særlig til helgene, der Hias har reservekapasitet. Ved gjennomføring av slike utjamningstiltak vil Hias ha kapasitet til høyere årsmottak enn ved utslipp med store spissbelastninger.

Når det gjelder søknadens alternative forslag for typer utslippskrav, uttaler Hias at de foretrekker forslag 1, der kun konsentrasjonskrav utelates. De mener at krav til maksimalt døgnutslipp er viktig for å holde fokus på maksimumsutslippene. Forslag 2 vil kunne rom for store støtbelastninger, uten at dette fanges opp gjennom rapportering mot utslippskravene.

Ved valg av metode for beregning av årsutslipp, mener Hias videre at *aritmetisk gjennomsnitt* bør foretrekkes framfor *harmonisk gjennomsnitt*. Aritmetisk gjennomsnitt setter på en bedre måte grense for antall høye utslipp som kan aksepteres før det påvirker årsresultatet.

Fylkesmannens vurdering

Vi aksepterer omsøkt økning i mottak og produksjonsmengde. Med bakgrunn i det kan vi også akseptere omsøkt utslipp. Viktig i den sammenheng er at Hias kan behandle denne økningen innenfor egne utslippsrammer og renseanleggets kapasitet, forutsatt svingninger i utslippet og støtbelastninger begrenses.

Krav til maksimalt døgnutslipp og konsentrasjonsverdier

Fylkesmannen er enig i Hias sine vurderinger når det gjelder krav om fortsatt bruk av krav til maksimale døgnutslipp. Bedriftens utslipp er i utgangspunktet relativt store og de varierer mye. Det er viktig fortsatt å ha fokus på utslippstoppene og forsøke å begrense dem. Vi mener imidlertid at konsentrasjonskrav kan fjernes, særlig med bakgrunn i at økte konsentrasjonsverdier i noen grad henger sammen med bedriftens arbeid med å redusere vannforbruket.

Metode for beregning av gjennomsnittsverdier/årsutslipp

I likhet med Hias mener vi også at *aritmetisk gjennomsnitt* vil gi den mest korrekte beregningsmodellen av bedriftens utslipp og må brukes som metode ved beregning av årlige gjennomsnittsverdier. Formelen for harmonisk gjennomsnitt framhever lave enkeltverdier og kamuflerer i for stor grad høye verdier ved beregning av gjennomsnittsverdi, når enkeltmålingene i datagrunnlaget varierer mye. Denne formelen for beregning synes derfor ikke å være egnet ved slike beregninger. Dersom episodiske utslipp forekommer jamnlig, er det også korrekt at dette gjenspeiles ved beregning av utslippet. Ved kontinuerlig prøvetaking og analyser av ukeblandprøver gjennom hele året, bør dette gi tilstrekkelig representativ prøvetaking for bedriftens utslipp. Vi må legge til grunn at selve det tekniske prøveuttaket ikke har vesentlige, systematiske feilkilder og at enkeltprøvene er representative for helheten. Vi kan akseptere at de 2 laveste og 2 høyeste verdiene strykes i beregningsgrunnlaget for årlige gjennomsnittsverdier. Ved beregning av årsutslipp vil det likevel være mest korrekt å basere beregningen på summen av alle ukesutslipp, så lenge det tas prøver hver uke.

Utredning av mulighet for delstrømsutjamning og søknad om ramme for KOF-utslipp

Vi vil be TINE vurdere på muligheten for en utjamning særlig konsentrerte delstrømmer over hele uka, og gi en tilbakemelding på dette innen 01.01.2015.

Ved neste endring av vilkårene i tillatelsen vil vi be om at TINE fremmer søknad om utslippsrammer også for KOF (maksimalt døgnutslipp og årsutslipp). Disse bør mest mulig samsvare med utslippsrammen for BOF₅, basert på internt forhold mellom disse parameterne i bedriftens avløp.

Søknad av 13.04.2018 om økte utslippsrammer

TINE søker om økt hydraulisk utslippsramme. Årlig ramme søkes økt fra 275 000 til 320 000 m³ per år, maksimalt døgnutslipp søkes økt fra 950 til 1100 m³ per døgn. Den viktigste årsaken til at det søkes om økt ramme er at bedriften har installert en ny og mer nøyaktig vannføringsmåler. Denne viser høyere måleverdier enn den gamle. Bedriften påpeker at en ny ramme ikke utgjør noen vesentlig utslippsøkning utover gammel grense, men at dette i hovedsak er en justering i forhold til ny måler.

I tillegg omfatter søknaden utslippsramme for KOF, denne samsvarer med gjeldende utslippsramme for BOF₅, basert på erfaringsmessige forholdstall.

Meieriets totalproduksjon har økt, men den ligger fortsatt innenfor produksjonsrammen i tillatelsen. Det søkes ikke om økt produksjonsramme. Meieriet er et reguleringsanlegg, som behandler overskuddsmelk i TINE. Det er avgjørende for bedriften å ha rammer for svingninger som dette krever innenfor noen dagers produksjonsperioder.

Bedriften jobber kontinuerlig med å redusere avløpsmengder og melkerester i avløp. I tilknytning til dette pågår et prosjekt med optimalisering av CIP-vask. Det gjennomføres også et delprosjekt med fokus på lekkasjer i tilknytning til luft, vann, damp og strøm. Videre pågår et stort prosjekt Energiledelse, der det ligger et internt krav om 2 % redusert energiforbruk per år.

Under pkt. 3.5 *Kjølevann* har det vært knyttet et krav til at urent kjølevann skal føres til kommunalt spillvannsavløp. Grensa for sjalting mellom spillvann og overvann har vært knyttet til ledningsevneverdi på 67 mS/cm. Bedriften bruker både egenprodusert og kommunalt vann i produksjonen. Det kommunale vannet har høyere ledningsevne enn det egenproduserte, og en slik generell grenseverdi er vanskelig å forholde seg til uavhengig av vannkilden. Bedriften søker derfor om at denne grenseverdien blir tatt ut av tillatelsen.

Høringsuttalelser

Søknaden er forelagt Hias IKS og Ringsaker kommune til uttalelse. Hias bemerker at det i søknaden figurere andre utslippsrammer for hydraulisk mengde enn i den forutgående dialogen med bedriften. TINE opplyser at de i utgangspunktet vurderte å søke om en årlig ramme på 290 000-300 000 m³/år, men at rammen ble løftet til 320 000 m³/år. Hias bemerker at det på generelt grunnlag ikke utgjør noe problem for renseanlegget med noe økte vannmengder til behandling, det er større organiske støtbelastninger som følge av ujevn produksjon og påslipp ved driftsuhell som gir utfordringer.

Ringsaker kommune har ikke avgitt uttalelse.

Fylkesmannens vurdering

Den omsøkte rammeøkningen omfatter kun hydraulisk påslipp, og skyldes ifølge bedriften i hovedsak at ny vannføringsmåler viser høyere verdier enn den gamle. Vi anser at både det kommunale avløpsnett og Hias renseanlegg har kapasitet til å ta imot noe økte mengder. En utfordring ved meieriets sin funksjon som reguleringsanlegg er at produksjonen vil svinge en del, og dette er en større utfordring for Hias enn økte og mer jamne påslipp.

Bedriften arbeider målbevisst mot å redusere sine utslipp, ikke minst økte utslipp som oppstår ved driftsstanser og uhell. Vi vurderer at omsøkt utslippsøkning kan innvilges, uten at dette bør medføre vesentlige driftsutfordringer for kommunalt transportsystem og renseanlegg. Tidligere grenseverdi for ledningsevne knyttet til overvannsutslipp er tatt ut.

Forholdet til naturmangfoldloven

I lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven), av 19.6.2009 nr. 100, heter det i § 7 at §§ 8 til 12 ”skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet”. I § 8 heter det blant annet at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig skal bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger.

Fylkesmannen mener å ha tilstrekkelig kunnskap om dette området og konsekvensene av det omsøkte tiltaket, slik at det ikke er nødvendig å innhente ny kunnskap om dette. Utslipet av prosessavløp gjelder eksisterende bedrift og ledes til Hias renseanlegg.

Forholdet til vannforskriften

Vannforskriften setter krav om god økologisk og kjemisk tilstand i vannforekomstene og at det skal utarbeides sektorvise tiltaksplaner. Utslipp fra bedrifter tilknyttet kommunalt avløpsnett vil bli sett i sammenheng med kommunal avløpssektor. Søknaden gjelder et eksisterende utslipp, det er ikke søkt om endringer av utslippet som forventes å påvirke vannkvaliteten i resipienten vesentlig. Det kan bli stilt krav om deltakelse i resipientovervåking i regionalt fastsatt overvåkingsprogram, se tillatelsens pkt. 12.

Frister

Det er ikke satt konkrete frister for gjennomføring av særskilte tiltak ved denne endringen av tillatelsen.

Gebyr

Fylkesmannens behandling av søknader om endring av utslippstillatelser er omfattet av en gebyrordning. Vedtaket om ny tillatelse er å betrakte som en endring av utslippstillatelsen. Gebyrsats fastsettes avhengig av ressursforbruk ved arbeidet med tillatelsen. Bedriften skal betale et gebyr på kr. 12 800 for Fylkesmannens behandling av søknaden (gebyrsats 7, tilsvarende 0,5 ukeverk), jf forskrift om begrensning av forurensning av 01.06.04 § 39-5. Faktura ettersendes fra Miljødirektoratet.

Klageadgang

Vedtaket, herunder også plasseringen i gebyrklasse, kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om vedtak er kommet fram eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til fylkesmannen.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes.

Fylkesmannen eller Miljødirektoratet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages.

Med visse begrensninger har partene rett til å se sakens dokumenter. Nærmere opplysninger om dette fås ved henvendelse til fylkesmannen. Øvrige opplysninger om saksbehandlingsregler og andre regler av betydning for saken vil Fylkesmannen også kunne gi på forespørsel.

Kopi av dette brevet med vedlegg er sendt berørte i saken i henhold til vedlagte adresseliste.

Med hilsen

Kristine Schneede e.f.
miljøverndirektør

Steinar Østlie
senioringeniør

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes ut uten signatur.

Utslippstillatelsens vilkår følger på de neste sidene

Kopi med fullstendig tillatelse til:
Ringsaker kommune, 2380 Brumunddal
Hias IKS, Postboks 4065, 2306 Hamar

Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven

Tillatelse nr. 2012.144.T-3 - Sak nr. 2012/4135

for

TINE Meieriet Brumunddal,

Utslipp fra meieri

Tillatelsen er gitt i medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6, § 11 jfr. § 16 og endret i medhold av § 18. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger gitt i søknad av 13.04.2018. Det vises også til søknader av 10.05.2012 og 11.03.2014 med justeringer av 22.06.2012 og 14.05.2014. Vilåårene framgåår på side 10 til og med side 19.

Denne tillatelsen erstatter tillatelse 2012.144-2 av 14.05.2014 Tillatelsen gjelder fra dags dato.

Bedriften må på forhånd avklare skriftlig med Fylkesmannen endringer den ønsker å foreta i forhold til opplysninger gitt i søknaden eller under saksbehandlingen som kan ha miljømessig betydning.

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen 4 år etter at tillatelsen er trådt i kraft, skal bedriften sende Fylkesmannen en redegjørelse for virksomhetens omfang slik at Fylkesmannen kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen.

Bedriftsdata

Bedrift	TINE Meieriet Brumunddal
Beliggenhet/gateadresse	Strandsagvegen 1B, 2383 Brumunddal
Postadresse	Strandsagv. 1B, 2383 Brumunddal
Org. nummer	974 109 921 (bedrift), 947 942 638 (foretak)
Kommune, gnr./bnr	0412 Ringsaker,
NACE-kode og bransje	10.510 / Produksjon av meierivarer
NOSE-nummer	105.03.22
Virksomhetens kategori ¹	Diary industry

Fylkesmannens referanser

Tillatelsesnummer	Anleggsnummer	Risikoklasse
2012.144.T	0412.0044.01	-

Tillatelse gitt: 23.05.2018	Endringsnummer: 3	Sist endret: 14.05.2014
Kristine Schneede e.f. miljøverndirektør		Steinar Østlie senioringeniør

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes ut uten signatur.

¹ Jf Forurensningsforskriftens kapittel 36 om behandling av tillatelser etter forurensningsloven

1. Produksjonsforhold/utslippsforhold

Tillatelsen gjelder forurensning fra meierivirksomhet. Tillatelsen er basert på følgende produksjon:

Produksjonsrammer

Produkt/produksjonsfraksjon	Tonn/år	Tonn/døgn
Behandlet melk	115 000	
Søte K-melkeprodukter	80 000	
Industriemelk	15 000	
Tørre produkter	6 500	
Kondenserte produkter	1 000	
Grensemelk (biprodukt, for)	10 000	
SUM Årsproduksjon	112 500	
Juice/vin	1 000	

Ved vesentlige endringer skal bedriften søke om endring av tillatelsen, selv om utslippene ligger innenfor de fastsatte grensene.

2. Generelle vilkår

2.1. Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsens pkt. 3. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp ble fremlagt i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte stoffer oppført i vedlegg 1. Utslipp av slike komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår av vilkårene i pkt. 3 eller de er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning.

2.2. Plikt til å overholde grenseverdier

Alle grenseverdier skal overholdes innenfor de fastsatte midlingstider. Variasjoner i utslippene innenfor de fastsatte midlingstidene skal ikke avvike fra hva som følger av normal drift i en slik grad at de kan føre til økt skade eller ulempe for miljøet.

2.3. Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra bedriften, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter bedriften å redusere sine utslipp, herunder støy, så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Plikten omfatter også utslipp av komponenter det ikke gjennom vilkår i pkt 3. uttrykkelig er satt grenser for.

For produksjonsprosesser der utslippene er proporsjonale med produksjonsmengde, skal eventuell reduksjon av produksjonsnivået i forhold til det som er lagt til grunn i søknaden medføre en tilsvarende reduksjon i utslippene.

2.4 Plikt til forebyggende vedlikehold

For å holde de ordinære utslipp på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktede utslipp skal bedriften sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. System/rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal være dokumentert. (Jfr internkontrollforskriften § 5 punkt 7²).

2.5 Tiltak ved økt forurensningsfare

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter bedriften å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig å redusere eller innstille driften.

Bedriften skal så snart som mulig informere Hias IKS og Fylkesmannen om unormale forhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning. Akutt forurensning skal varsles iht. pkt. 10.4.

2.6 Internkontroll

Bedriften plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til gjeldende forskrift om dette³. Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at bedriften overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Bedriften plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Internkontrollen skal i tillegg til å oppfylle kravene i internkontrollforskriften være i overensstemmelse med norsk standard for miljøledelsessystemer.

Bedriften plikter til enhver tid å ha oversikt over alle aktiviteter som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold. Plikt til å gjennomføre risikoanalyse med hensyn til *akutt forurensning* følger av punkt 10.

2.7 BAT-tiltak (Best Available Techniques)

Bedriften plikter å benytte seg av beste tilgjengelige teknikker (BAT – Best Available Techniques)⁴ som gjelder denne type virksomhet, jf. EUs industriutslippsdirektiv (IED). Dette gjelder for samtlige interne produksjonsprosesser samt rensing av avløp. BAT-redegjørelse er oversendt sammen med søknaden.

Bedriften plikter å holde seg oppdatert innenfor bransjens BAT. Som en del av bedriftens internkontroll skal det derfor skje en løpende vurdering og, om formålstjenlig, implementering av de beste tilgjengelige teknikker, jf. IED-direktivets artikkel 3-10 og 11.

Tillatelsen kan endres dersom vesentlige endringer i BAT gir mulighet for en betydelig begrensning av utslippene uten at dette medfører uforholdsmessige store kostnader, jf. IED-direktivets artikkel 21.

² Systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter – forskrift av 06.12.1996 nr. 1127 (Internkontrollforskriften)

³ Systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter – forskrift av 06.12.1996 nr. 1127 (Internkontrollforskriften)

⁴ EU utarbeider bl.a. bransjevise dokument for å angi hva som anses som BAT i de enkelte bransjer, såkalte BAT referanse dokument (BREF-dokument). Her vises bl.a. hvilke utslippsnivåer som er oppnåelige ved bruk av ulike teknikker og hvilke teknikker som anses forenlige med direktivets krav om BAT.

3. Utslipp til vann

3.1. Utslippsbegrensninger, utslipp fra punktkilder

Følgende utslippsbegrensninger gjelder:

Utslipps-komponent	Utslippsgrenser		Høyeste verdi / intervall	Kommentarer
	Maksimalt døgnutslipp (kg/døgn)	Årlig utslipp (tonn/år)		
	Midlingstid: 1 uke	Midlingstid: 1 år		
BOF ₅	1200	260		Uendret
KOF	2400	520		Nytt krav
SS	650	170		Uendret
Tot-P	10	2,5		Uendret
pH			6,0-10,0	Uendret
Temperatur			< 30 °C	Uendret
Avløpsmengde	1 100 m ³	320 000 m ³		Økt ramme

Årlige gjennomsnittsverdier beregnes som aritmetisk gjennomsnitt. Ved ukentlig prøveuttak kan de 2 laveste og 2 høyeste enkeltverdier strykes i beregningsgrunnlaget.

Utslippet skal i størst mulig grad jevnes ut over døgnet eller deler av døgnet etter nærmere avtale med kommunen. Andre begrensninger settes i avtale om tilknytning til kommunalt avløpsanlegg.

3.1.2 Utslipp fra diffuse kilder

Diffuse utslipp fra produksjonsprosesser og fra utearealer, for eksempel avrenning fra lagerområder og områder for lossing/lasting, som kan medføre skade eller ulempe for miljøet, skal begrenses mest mulig. Avrenning av overflatevann fra bedriftens utearealer skal håndteres slik at det ikke kan medføre skade eller ulempe for miljøet.

3.2. Utslippsreducerende tiltak

- 1 Forurenset vann skal holdes adskilt fra ikke forurenset vann. Kjølevann skal derfor ikke føres til renseanlegg eller til spillvannsledning lagt etter separatsystemet (se punkt 3.5). Kondensat som kan bli forurenset bør kontrolleres med instrument tilkoblet alarm eller ventil som sjalter forurenset avløpsstrøm over til spillvannsnett.
- 2 Forbruk av vann skal reduseres så mye som mulig. Vann skal ikke benyttes der det kan erstattes med andre midler. Ved rengjøring skal mest mulig av fast materiale fjernes ved feiing, skraping e.l. Produksjonsrester og avfall av råvarer og tilsatzstoffer skal samles opp og ikke ledes til avløp, slik at organisk stoff i avløpet blir minst mulig.
- 3 Utslippet skal begrenses ved effektiv oppsamling av grensemelk fra vaskestasjoner, pasteur, inndamper, tørker, separator, bilvask m.m. Oppsamlet grensemelk og andre melkerester skal primært gjenbrukes i prosess eller brukes til dyrefor.

3.3. Utledning og rensing

- 1 Kommunalt avløpsnett må ikke utsettes for hydrauliske støtbelastninger eller høye temperaturer (> 30 °C). Alkaliske og sure væsker skal nøytraliseres til pH 6,0-10 før utledning til kommunalt avløpsnett. Øvrige rutiner for utledning til kommunalt nett forutsettes fastsatt i samarbeid og etter avtale med kommunen.
- 2 Prosessavløpet ledes til kommunalt avløpsanlegg. Oppstår problemer i renseanlegg, ledningsnett eller i form av luktutslipp, kan det bli satt ytterligere krav om forbehandling av bedriftens avløpsvann.
- 3 Eventuelt oljeholdig avløpsvann fra vaskehaller, verksteder eller lignende skal renses tilfredsstillende i oljeavskiller eller tilsvarende rensenhet.

3.4. Utslipssted for prosessavløp

Bedriften skal føre sitt prosessavløp inn på offentlig avløpsnett for rensing ved Hias renseanlegg med utslipp i Mjøsa i henhold til de krav som stilles for slikt påslipp.

3.5. Kjølevann

Rent kjølevann kan føres ut i Båhusbekken/Furnesfjorden på en slik måte at innblandingen i vannmassene blir best mulig og skal ikke medføre temperaturendringer av betydning i resipienten. Urent vann skal føres til avløp.

Bruk av begroingshindrende midler i kjølevann med utslipp til vann er ikke tillatt.

3.6. Overflatevann

Avrenning av overflatevann fra bedriftens utearealer skal håndteres slik at det ikke medfører skade eller ulempe for miljøet.

3.7. Sanitæravløpsvann

Sanitæravløpsvann omfatter utslipp fra 250 personer og tillates sluppet ut sammen med prosessavløpsvann til kommunalt nett.

4. Utslipp til luft

4.1. Utslippsbegrensninger

Det er ikke satt spesifikke krav til utslippsmengder til luft. Årlige utslippsmengder av følgende klimagasser fra fyringsanlegg skal rapporteres årlig til Fylkesmannen (kfr. tillatelsens pkt. 11.4): CO₂, NO_x, N₂O, VOC, CH₄ og SO₂.

Rapporteringen skal foretas på bakgrunn av målinger eller beregninger (kfr. Miljødirektoratets veiledning til egenrapportering for landbasert industri).

4.2. Krav til utslippspunkter

Avgasser fra eksisterende anlegg/prosessenheter tillates ledet ut gjennom eksisterende utslippssystem med de utslippspunkter/-høyder som er oppgitt i søknaden.

For nye utslippspunkter skal det foretas spredningsberegninger som viser maksimale bakkekonsentrasjoner av relevante forurensningskomponenter under de ugunstigste spredningsforhold som kan forekomme. Både bidraget fra nye utslippspunkter og fra eksisterende kilder, samt bakgrunnsnivå, skal synliggjøres. Konsentrasjonene skal vurderes i forhold til forurensningsforskriftens kapittel 7 eller andre relevante normer og retningslinjer for luftkvalitet. Spredningsberegningene skal foretas av en uavhengig og kompetent aktør og skal forelegges Fylkesmannen i god tid før byggestart. Fylkesmannen kan om nødvendig stille nærmere krav til plassering og høyde på nye utslippspunkter.

5. Grunnforurensning og forurensede sedimenter

Virksomheten skal være innrettet slik at det ikke finner sted utslipp til grunnen som kan medføre nevneverdige skader eller ulemper for miljøet.

Bedriften plikter å holde løpende oversikt over eventuell eksisterende forurenset grunn på bedriftsområdet og forurensede sedimenter utenfor, herunder faren for spredning, samt vurdere behovet for undersøkelser og tiltak. Er det grunn til å anta at undersøkelser eller andre tiltak vil være nødvendig, skal forurensningsmyndigheten varsles om dette.

Graving, mudring eller andre tiltak som kan påvirke forurenset grunn eller forurensede sedimenter, trenger tillatelse etter forurensningsloven, evt. godkjenning fra kommunen.⁵

6. Kjemikalier og råstoffer

Med kjemikalier menes her kjemiske stoffer og stoffblandinger som brukes i virksomheten, både som råstoffer og hjelpekjemikalier, f.eks begroingshemmende midler, vaskemidler, hydraulikkvæsker, brannbekjempningsmidler m.m.

For kjemikalier som benyttes på en slik måte at det kan medføre fare for forurensning, skal bedriften dokumentere at den har foretatt en vurdering av kjemikalienes helse- og miljøegenskaper (nedbrytbarhet, toksisitet og bioakkumulerbarhet) på bakgrunn av testing eller annen relevant dokumentasjon, jf. også punkt 2.6 om internkontroll.

Bedriften plikter å etablere et dokumentert system for substitusjon av kjemikalier. Det skal foretas en løpende vurdering av faren for skadelige effekter på helse og miljø forårsaket av de kjemikalier som benyttes, og av om alternativer finnes. Skadelige effekter knyttet til produksjon, bruk og endelig disponering av produktet, skal vurderes. Der bedre alternativer finnes, plikter bedriften å benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe.⁶

Stoffer alene, i stoffblandinger og/eller i produkter, skal ikke framstilles, bringes i omsetning, eller brukes uten at de er i overensstemmelse med kravene i REACH-regelverket.⁷

⁵ Jf Forurensningsforskriftens kapittel 2 om opprydning i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider.

⁶ Jf Produktkontrollloven av 11.06.1979 nr. 79 § 3a

⁷ Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH) av 30. mai 2008.

7. Støy

Bedriftens bidrag til utendørs støy ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner, barnehager og rekreasjonsområder skal ikke overskride følgende grenser, målt eller beregnet som frittfeltsverdi (døgnmiddel) ved mest støyutsatte fasade:

Hverdager (07-19) $L_{pAekv12h-}$	Søn- og helligdager $L_{pAekv16h-}$	Kveld, (kl 19-23) $L_{pAekv4h-}$	Natt, (kl. 23-07) $L_{pAekv8h-}$	Natt, (kl. 23-07) L_{AFmax-}
55	45	50	45	60

L_{pAekvT} er A-veiet gjennomsnittsnivå midlet over driftstid, der T angir midlingstiden i antall timer.

L_{AFmax} er A-veiet maksimalnivå for de 5-10 mest støyende hendelsene innenfor perioden, målt/beregnet med tidskonstant "Fast" på 125 ms.

Alle støygrenser skal overholdes innenfor alle driftsdøgn. Støygrensene gjelder all støy fra bedriftens ordinære virksomhet, inkludert intern transport på bedriftsområdet og lossing/lasting av råvarer og produkter. Støy fra bygg- og anleggsvirksomhet og fra ordinær persontransport av virksomhetens ansatte er likevel ikke omfattet av grensene.

8. Energi

8.1. Energiledelse

Bedriften skal ha et system for energiledelse i bedriften for kontinuerlig, systematisk og målrettet vurdering av tiltak som kan iverksettes for å oppnå en mest mulig energieffektiv produksjon og drift. Systemet for energiledelse skal inngå i bedriftens internkontroll, jf. vilkår 2.6. og følge prinsippene og metodene angitt i norsk standard for energiledelse.

8.2. Utnyttelse av overskuddsenergi

Bedriften skal i størst mulig grad utnytte overskuddsenergi fra eksisterende og nye anlegg internt. Bedriften skal også gjennom tiltak på eget bedriftsområde legge til rette for at overskuddsenergi skal kunne utnyttes eksternt med mindre det kan godtgjøres at dette ikke er teknisk eller økonomisk mulig.

8.3. Spesifikt energiforbruk

Spesifikt energiforbruk skal beregnes og rapporteres årlig, jfr. pkt 11.2 og 11.4.

9. Avfall

9.1 Generelle krav

Bedriften plikter så langt det er mulig, uten urimelige kostnader eller ulemper, å unngå at det dannes avfall som følge av virksomheten. Særlig skal innholdet av skadelige stoffer i avfallet søkes begrenset mest mulig.

Bedriften plikter å sørge for at all håndtering av avfall, herunder farlig avfall, skjer i overensstemmelse med gjeldende regler for dette fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, herunder avfallsforskriften⁸.

Avfall som oppstår i bedriften, skal søkes gjenbrukt i bedriftens produksjon eller i andres produksjon, eller – for brennbart avfall – søkes utnyttet til energiproduksjon internt/eksternt. Slik utnyttelse må imidlertid skje i overensstemmelse med gjeldende regler fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, samt krav fastsatt i denne tillatelsen.

10. Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning

10.1. Miljørisikovurdering

Bedriften skal gjennomføre en miljørisikovurdering av sin virksomhet. Bedriften skal vurdere resultatene opp mot akseptabel miljørisiko. Potensielle kilder til akutt forurensning av vann, grunn og luft skal kartlegges. Miljørisikovurderingen skal dokumenteres og skal omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader inne på bedriftens område eller utenfor. Ved modifikasjoner og endrede produksjonsforhold skal miljørisikovurderingen oppdateres.

Bedriften skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av akutt forurensning og de helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre.

10.2. Forebyggende tiltak

På basis av miljørisikovurderingen skal bedriften iverksette risikoreducerende tiltak. Både sannsynlighetsreducerende og konsekvensreducerende tiltak skal vurderes. Bedriften skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene.

10.3. Etablering av beredskap

Bedriften skal, på bakgrunn av miljørisikovurderingen og de iverksatte risikoreducerende tiltakene, om nødvendig, etablere og vedlikeholde en beredskap mot akutt forurensning. Beredskapen skal være tilpasset den miljørisikoen som virksomheten til enhver tid representerer. Beredskapen mot akutt forurensning skal øves minimum en gang pr. år.

10.4. Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles brannvesenet (110) i henhold til gjeldende forskrift⁹. Bedriften skal også så snart som mulig underrette Fylkesmannen i slike tilfeller. Hias IKS skal så snart som mulig varsles om hendelser eller driftsuhell som medfører økte episodiske utslipp. Etter avtale skal også Ringsaker kommune varsles om slike utslipp.

⁸ Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall av 01.06.2004, nr. 930.

⁹ Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 09.07.1992, nr. 1269

10.5. Rapportering i forhold til krav om beredskap

Bedriften skal rapportere om status for og utviklingen av beredskapen mot akutt forurensning på standardiserte skjemaer som sendes ut årlig av Fylkesmannen. Rapportering skal skje i henhold til Miljødirektoratets veileder til bedriftenes egenrapportering, se www.miljodirektoratet.no.

Fylkesmannen forutsetter at bedriften kan legge frem mer utfyllende dokumentasjon, for eksempel ved tilsyn, om bedriftens aktiviteter knyttet til miljørisikoanalysen, de forebyggende tiltakene og beredskapen.

11. Måling og beregning av utslipp. Rapportering til Fylkesmannen

11.1. Utslippskontroll

Bedriften skal gjennomføre målinger av utslipp til luft og vann, samt støy i omgivelsene. Målinger omfatter volumstrømmåling, prøvetaking, analyse og beregning.

Det skal ordinært tas 12 årlige ukeblandprøver av bedriftens avløpsvann for analyse. Analyser skal foretas av følgende utløpsparametere:

- Total fosfor (tot-P)
- Biologisk oksygenforbruk (BOF₅)
- Kjemisk oksygenforbruk (KOF_{cr})
- Total nitrogen (tot-N)
- Suspendert stoff (SS)
- Fett (total fettmengde)

Målinger skal utføres slik at de blir representative for virksomhetens faktiske utslipp og skal som et minimum omfatte:

- komponenter som er uttrykkelig regulert gjennom grenseverdier i tillatelsen eller forskrifter
- andre komponenter som er omfattet av rapporteringsplikten i henhold til Miljødirektoratet veileder til bedriftenes egenkontrollrapportering. Veilederen er lagt ut på www.miljodirektoratet.no.

Bedriften skal ha et måleprogram som inngår i bedriftens dokumenterte internkontroll.

11.2. Måleprogram

Når bedriften utarbeider måleprogrammet, skal den:

- velge prøvetakingsfrekvenser som gir representative prøver, med mindre slike rutiner er satt, kfr. pkt. 11.1.
- vurdere usikkerhetsbidragene ved de forskjellige trinn i målingene (volumstrømmåling - prøvetaking – analyse – beregning) og velge løsninger som reduserer den totale usikkerheten til et akseptabelt nivå

Måleprogrammet skal beskrive de forskjellige trinnene i målingene og begrunne valgte metoder. Valgt frekvens for tredjepartskontroll og for deltakelse i ringtester skal også fremgå av måleprogrammet. Det skal gå fram av måleprogrammet hvilke usikkerhetsbidrag de ulike trinnene gir.

11.3. Kvalitetssikring av målingene

Bedriften er ansvarlig for at metoder og utførelser er forsvarlig kvalitetssikret bl.a. ved å:

- utføre målingene etter Norsk standard. Dersom det ikke finnes, kan internasjonal standard benyttes. Det kan godtas at annen metode benyttes dersom særlige hensyn tilsier det.
- bruke akkrediterte laboratorier / tjenester når prøvetaking og analyse utføres av eksterne. Tjenesteyter skal være akkreditert for den aktuelle tjenesten.
- delta i ringtester for de parametrene som er regulert gjennom grenseverdier når bedriften selv analyserer
- jevnlig verifisere egne målinger med tredjepartskontroll for de parametrene som er regulert gjennom grenseverdier

11.4 Rapportering til Fylkesmannen

Bedriften skal innen 1. mars hvert år rapportere utslippsdata fra foregående år via www.altinn.no. Rapportering skal skje i henhold til Miljødirektoratets veileder til bedriftenes egenrapportering, se www.miljodirektoratet.no.

Ved gjennomgang av egenkontrollrapportene vil vi for utslipp av stoffer hvor utslippsbegrensningene ikke er fastsatt gjennom presise grenseverdier under punkt 3.1 og 4.1, vurdere behov for å fastsette mer presise grenser.

12. Overvåking av resipient. Rapportering til Fylkesmannen

Bedriften skal bidra ved resipientovervåking i henhold til fastsatt overvåkingsprogram. Det gis nærmere bestemmelser om dette.

13. Utskifting av utstyr

Dersom det skal foretas utskifting av utstyr i virksomheten som gjør det teknisk mulig å motvirke forurensninger på en vesentlig bedre måte enn da tillatelsen ble gitt, skal Fylkesmannen på forhånd gis melding om dette.

All utskifting av utstyr skal baseres på at de beste tilgjengelige teknikker med sikte på å motvirke forurensning skal benyttes.

14. Eierskifte

Hvis bedriften overdras til ny eier, skal melding sendes Fylkesmannen senest 1 måned etter eierskiftet.

15. Nedleggelse

Hvis et anlegg blir nedlagt eller en virksomhet stanser for en lengre periode, skal eieren eller brukeren gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensninger. Hvis anlegget eller virksomheten kan medføre forurensninger etter nedleggelsen eller driftsstansen, skal det i rimelig tid på forhånd gis melding til Fylkesmannen.

Fylkesmannen kan fastsette nærmere hvilke tiltak som er nødvendig for å motvirke forurensning. Fylkesmannen kan pålegge eieren eller brukeren å stille garanti for dekning av framtidige utgifter og mulig erstatningsansvar.

Ved nedleggelse eller stans skal bedriften sørge for at råvarer, hjelpestoff, halvfabrikat eller ferdig vare, produksjonsutstyr og avfall tas hånd om på forsvarlig måte, herunder at farlig avfall håndteres i henhold til gjeldende forskrift¹⁰. De tiltak som treffes i denne forbindelse, skal rapporteres til fylkesmannen innen 3 måneder etter nedleggelse eller stans. Rapporten skal også inneholde dokumentasjon av disponeringen av kjemikalierester og ubrukte kjemikalier og navn på eventuell(e) kjøper(e).

Ved nedleggelse av en virksomhet skal den ansvarlige sørge for at driftsstedet settes i miljømessig tilfredsstillende stand igjen.

Dersom virksomheten ønskes startet på nytt, skal det gis melding til Fylkesmannen i god tid før start er planlagt.

16. Tilsyn

Bedriften plikter å la representanter for forurensningsmyndigheten eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med anleggene til enhver tid.

¹⁰ Avfallsforskriftens kapittel 11 om farlig avfall

VEDLEGG 1

Liste over prioriterte stoffer, jfr punkt 2.1.

Utslipp av disse komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i pkt. 3 flg. eller de er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning

Metaller og metallforbindelser:

	Forkortelser
Arsen og arsenforbindelser	As og As-forbindelser
Bly og blyforbindelser	Pb og Pb-forbindelser
Kadmium og kadmiumforbindelser	Cd og Cd-forbindelser
Kobber og kobberforbindelser	Cu og Cu-forbindelser
Krom og kromforbindelser	Cr og Cr-forbindelser
Kvikksølv og kvikksølvforbindelser	Hg og Hg-forbindelser

Organiske forbindelser:

	Vanlige forkortelser
Bromerte flammehemmere:	
Penta-bromdifenyleter (difenyleter, pentabromderivat)	Penta-BDE
Okta-bromdifenyleter (defenyleter, oktabromderivat)	Okta-BDE, octa-BDE
Deka-bromdifenyleter (bis(pentabromfenyl)eter)	Deka-BDE, deca-BDE
Heksabromcyclododekan	HBCDD
Tetrabrombisfenol A (2,2',6,6'-tetrabromo-4,4'-isopropyliden difenol)	TBBPA
Dietylheksylftalat (bis(2-etylheksyl)ftalat)	DEHP
Klorholdige organiske forbindelser	
1,2-Dikloreten	EDC
Klorerte dioksiner og furaner	Dioksiner, PCDD/PCDF
Heksaklorbenzen	HCB
Kortkjedete klorparafiner C ₁₀ -C ₁₃ (kloralkaner C ₁₀ -C ₁₃)	SCCP
Klorerte alkylbenzener	KAB
Mellomkjedete klorparafiner C ₁₄ -C ₁₇ (kloralkaner C ₁₄ -C ₁₇)	MCCP
Pentaklorfenol	PCF, PCP
Polyklorerte bifenyler	PCB
Tetrakloreten	PER
Tensidene:	
Ditalg-dimetylammoniumklorid	DTDMAC
Dimetyldioktadekylammoniumklorid	DSDMAC
Di(hydrogenert talg)dimetylammoniumklorid	DHTMAC
Triklorbenzen	TCB
Triklloreten	TRI
Muskxylen (nitromuskforbindelser):	
Muskxylen	
Musketon	
Nonylfenol og nonylfenoletoksilater	NF, NP, NFE, NPE
Oktylfenol og oktylfenoletoksilater	OF, OP, OFE, OPE
Perfluor oktylsulfonat og andre perfluorerte alkylsulfonater	PFOS, PFAS
Polisykliske aromatiske hydrokarboner	PAH
Tinnorganiske forbindelser:	
Tributyltinn	TBT
Trifenyltinn	TFT, TPT